

Research Paper

Structural Model of Academic Conscientiousness Based on Social Adequacy with the Mediating Role of Academic Engagement

Rojina Ahmadpour¹, Nezam Hashemi^{*2}, Masoud Najari³, Mohamad Armand⁴

1. M.A. in Curriculum Planning, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

2. Associate Professor, Department of Psychology, Amin Police Academy, Tehran, Iran

3. Ph.D. in Educational Psychology, Bukan Center, University of Applied Science and Technology, Bukan, Iran

4. Associate Professor, Department of Curriculum Planning, Institute for Research and Development in the Humanities (SAMT), Tehran, Iran

Citation: Ahmadpour R, Hashemi N, Najari M, Asadi Armand M. Structural model of academic conscientiousness based on social adequacy with the mediating role of academic engagement. *J Child Ment Health*. 2021; 8 (2):107-119.

URL: <http://childmentalhealth.ir/article-1-1119-en.html>



CrossMark



[10.29252/jemh.8.2.9](https://doi.org/10.29252/jemh.8.2.9)
 [20.1001.1.24233552.1400.8.2.8.9](https://doi.org/10.29252/jemh.8.2.9)

ARTICLE INFO

ABSTRACT

Keywords:

Academic conscientiousness, social adequacy, academic engagement, students

Background and Purpose: Academic conscientiousness is the best predictor of personality for professional, educational, and academic performance. Therefore, the purpose of this study is to provide a model of academic conscientiousness based on social adequacy through the mediation of academic engagement in female high school students.

Method: The method of this research was descriptive-correlational modeling of structural equations. The statistical population includes all-female high school students in Bukan County (N = 1400) who were studying in the 2019-2020 academic year. The sampling method was multi-stage cluster. The sample size was 300 participants. For data collection, McIlroy and Banting's Academic Conscientiousness Questionnaire (2002), Academic Adequacy Questionnaire (Felner et al, 1990), and Fredricks, Blumenfeld, and Paris's School Engagement Questionnaire (2004) were used as assessment tools. Data analysis was performed by Pearson's correlation method and structural equation modeling by using the SPSS 23 software and LISREL 8.8.

Results: Findings showed that the direct path of social adequacy to academic conscientiousness ($\beta = 0.45, p < 0.001$), academic engagement to academic conscientiousness ($\beta = 0.60, p < 0.001$), academic engagement to social adequacy ($\beta = 0.63, p < 0.001$) and the indirect path of social adequacy to academic conscientiousness mediated by academic engagement ($\beta = 0.42, p < 0.001$) were positive and significant. Fit indices equal to CFI = 0.97, NFI = 0.95, FIFI = 0.93, AGFI = 0.90, RMSEA = 0.074, $p = 0.001$, which shows that the assumed model had a relatively good fit with the data.

Conclusion: Based on the results obtained, social adequacy was directly and indirectly related to academic conscientiousness through academic engagement, and social adequacy and academic engagement can be a good predictor of academic conscientiousness. The results of this study contain important practical implications for improving students' academic conscientiousness.

Received: 13 Mar 2021

Accepted: 6 Jun 2021

Available: 22 Sep 2021

* **Corresponding author:** Nezam Hashemi, Associate Professor, Department of Psychology, Amin Police Academy, Tehran, Iran.

E-mail: Nh13450217@yahoo.com

Tel: (+98) 2148931863

2476-5740/ © 2021 The Authors. This is an open access article under the CC BY-NC-ND license

(<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>).



Extended Abstract

Introduction

Academic life is one of the most influential periods of a person's life. It leads to fruitful education and learning (1). Nowadays, the academic achievement of students in the school environment depends on their level of academic conscientiousness. Dutifulness is a subset of conscientiousness that is one of the five big factors of personality traits (2). Conscientiousness is a considerable predictor of personality for occupational, educational, and academic performance (3, 4). Conscientiousness is an internal factor that controls human behaviors and thought (5). One of the variables associated with academic conscientiousness is social adequacy. Social adequacy is of particular importance during adolescence; because this period is accompanied by physiological changes and physical maturity on the one hand, and on the other hand, adolescents face unprecedented challenges in their social environment (12). Social adequacy is a series of abilities that lead to construct socializing and beneficial relationships, friendship, and intimacy with peer groups. Social adequacy is a concept that helps children to manage different situations (13). Academic engagement probably plays a mediating role in the relationship of social adequacy and academic conscientiousness. The academic engagement interestingly is a scope of research in recent years. Academic enthusiasm refers to the amount of energy expended in doing academic work and the effectiveness and efficiency that results (22). What is certain is that paying attention to the variables affecting academic conscientiousness, such as social adequacy and academic engagement in students, will lead to the excellence of students' performance and, consequently, the improvement of the educational system. Therefore, conducting this research can lead to more knowledge of the variables affecting academic achievement and ultimately increase student performance. According to the basic role of students lack of academic conscientiousness of students can lead to many problems for both school and students. Therefore, the purpose of this study is to provide a model of academic conscientiousness based on social adequacy through the mediation of academic engagement in female high school students.

Method

The method of this research was descriptive-correlational modeling of structural equations. The statistical population includes all-female high school students in Bukan County (N = 1400) who were studying in the 2019-2020 academic year. The sampling method was multi-stage cluster. The sample size was 300 participants. In this way, Bukan city (West Azerbaijan Province) initially is divided into five parts north, south, east, west, and center and then two schools from each region, and from each school, one of the grades is randomly selected, and in each grade 1 class, a total of ten classes was selected. Since the minimum sample size for modeling research is 300 people (32). Therefore, 320 questionnaires were collected and due to

the distortion and non-response of some of the questionnaires, the number of questionnaires reached 300. For data collection, McIlroy and Banting's Academic Conscientiousness Questionnaire (7), Felner et al. academic adequacy questionnaire (16), and Fredricks, Blumenfeld, and Pari's school engagement questionnaire (24) were used as assessment tools. It should be noted that the validated version of these tests in Iran has been used to conduct this research. Data analysis was performed by Pearson's correlation method and structural equation modeling by using the SPSS 23 software and LISREL 8.8.

Results

Before data analysis, the default normality was checked based on the Kolmogorov-Smirnov test, and the data were assumed to be normal. The mean age and standard deviation of the age for female students were 1.74. 16.34, respectively. The results showed that there is a positive and significant correlation between all components of research variables. All components of research are significant at the level of 0.01 and the direct path of social adequacy to academic conscientiousness ($\beta = 0.45$, $p < 0.001$), Academic enthusiasm to academic conscientiousness ($\beta = 0.60$, $p < 0.001$), academic engagement to social adequacy ($\beta = 0.63$, $p < 0.001$) and Indirect path of social adequacy to academic conscientiousness mediated by academic engagement ($B = 0.42$, $p < 0.001$) was positive and significant. Fit indices equal to CFI = 0.97, NFI = 0.95, FIFI = 0.93, AGFI = 0.90, RMSEA = 0.074, $p = 0.01$, which shows that the assumed model had a relatively good fit with the data.

Conclusion

The results showed that the proposed model fits well with the data collected from female high school students. The results also showed there are significant relationships between academic conscientiousness and social adequacy and academic engagement. Analysis of structural relationships illustrated that social adequacy and academic engagement directly and significantly had effects on the students' academic conscientiousness. The findings of this study were consistent with the results (9-11) which also showed that there is a relationship between academic conscientiousness and social adequacy and students' academic engagement. Explaining the finding that social adequacy can predict academic conscientiousness, it can be said that social adequacy improves students' adaptive behavior, communication, life, and social skills. Social adequacy is a technique that people learn to improve their competency while being able to interact appropriately in different situations. Social adequacy includes the ability of individuals to act in a way and manner appropriate to age and cognitive ability, including factors such as self-awareness, social awareness, self-management, communication and interaction skills, and decision-making responsibility (31).

In the present study, the use of self-assessment tools has limited the generalization and inference of results. Other limitations of the research include the location and scope of the research in Bukan city and public schools. It is suggested that a study be conducted on students of different age groups, various levels of education, in different cities. It is also suggested that in future research, the role of contextual variables (subject age, place of residence, parental income, gender, etc.) be considered as a moderating variable.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines: This research has been done with the permission of Education Department No. 312033/58/653. Other ethical considerations, such as the complete consent of the sample and the observance of the

principles of confidentiality and confidentiality of information, are also considered.

Funding: This study was conducted without the support of organizational and financial institutions.

The role of each of the authors: The first author is in charge of compiling the article, the second author is the supervisor and the third and fourth authors are in the role of research consultants.

Conflict of interest: The authors declare there was no conflict of interest in this study, and this study was conducted without the support of organizational and financial institutions.

Acknowledgments: We thank the management and staff of the county education department and all the teachers and students who helped us carry out this research.

مدل ساختاری وجدان تحصیلی بر اساس کفایت اجتماعی با نقش میانجی اشتیاق تحصیلی

روژینا احمدپور^۱، نظام هاشمی*^۲، مسعود نجاری^۳، محمد آرمند^۴

۱. کارشناسی ارشد برنامه‌ریزی درسی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

۲. دانشیار گروه روان‌شناسی، دانشگاه علوم انتظامی امین، تهران، ایران

۳. دکترای روان‌شناسی تربیتی، مرکز بوکان، دانشگاه علمی کاربردی، بوکان، ایران

۴. دانشیار گروه برنامه‌ریزی درسی، پژوهشکده تحقیق و توسعه علوم انسانی (سمت)، تهران، ایران

چکیده

مشخصات مقاله

زمینه و هدف: وجدان تحصیلی یکی از پیش‌بینی‌کننده‌های شخصیت برای عملکرد شغلی، آموزشی، و تحصیلی است. بدین ترتیب پژوهش حاضر با هدف ارائه مدل ساختاری وجدان تحصیلی بر اساس کفایت اجتماعی با نقش میانجی اشتیاق تحصیلی در دانش‌آموزان دختر انجام شد.

روش: روش پژوهش توصیفی از نوع همبستگی و مدل‌یابی معادلات ساختاری بود. جامعه آماری پژوهش شامل تمامی دانش‌آموزان دختر دوره دوم متوسطه شهرستان بوکان در سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸ بود که با استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای تعداد ۳۰۰ دانش‌آموز به عنوان نمونه انتخاب شدند. پرسشنامه‌های وجدان تحصیلی مک‌ایلروی و بانتینگ (۲۰۰۲)، کفایت اجتماعی فلنر و همکاران (۱۹۹۰) و اشتیاق تحصیلی فردریکز، بلومفیلد و پاری (۲۰۰۴) برای جمع‌آوری داده‌ها استفاده شدند. تحلیل داده‌ها با روش همبستگی پیرسون و مدل‌یابی معادلات ساختاری و با استفاده از نرم‌افزار SPSS ۲۳ و LISREL ۸/۸ انجام شد.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد که مسیر مستقیم کفایت اجتماعی به وجدان تحصیلی ($\beta = 0/45, p < 0/001$)، اشتیاق تحصیلی به وجدان تحصیلی ($\beta = 0/60, p < 0/001$)، اشتیاق تحصیلی به کفایت اجتماعی ($\beta = 0/63, p < 0/001$)، و مسیر غیرمستقیم کفایت اجتماعی به وجدان تحصیلی با میانجی‌گری اشتیاق تحصیلی ($\beta = 0/42, p < 0/001$) مثبت و معنادار بود. شاخص‌های برازش برابر با $CFI = 0/97$ ، $NFI = 0/95$ ، $JFI = 0/93$ ، $AGFI = 0/90$ ، $RMSEA = 0/074$ ، $p = 0/01$ به دست آمد که نشان می‌دهد مدل مفروض با داده‌ها برازش نسبتاً مطلوبی دارد.

نتیجه‌گیری: بر اساس نتایج به دست آمده کفایت اجتماعی هم به صورت مستقیم و هم به صورت غیرمستقیم با میانجی‌گری اشتیاق تحصیلی با وجدان تحصیلی در ارتباط است. نتایج این پژوهش حاوی تویجات کاربردی مهمی برای ارتقای وجدان تحصیلی دانش‌آموزان در مدارس است.

کلیدواژه‌ها:

وجدان تحصیلی،
کفایت اجتماعی،
اشتیاق تحصیلی،
دانش‌آموزان

دریافت شده: ۱۳۹۹/۱۲/۲۳

پذیرفته شده: ۱۴۰۰/۰۳/۱۶

منتشر شده: ۱۴۰۰/۰۶/۳۱

* نویسنده مسئول: نظام هاشمی، دانشیار گروه روان‌شناسی، دانشگاه علوم انتظامی امین، تهران، ایران.

رایانامه: Nh13450217@yahoo.com

تلفن: ۴۸۹۳۱۸۶۳-۰۲۱

مقدمه

زندگی تحصیلی^۱ از مهم‌ترین دوره‌های زندگی فرد است که بر تربیت و یادگیری ثمربخش و موفقیت‌آمیز اثر می‌گذارد. در زندگی روزانه تحصیلی، دانش‌آموزان با انواع کشاکش‌ها، موانع و فشارهای خاص این دوره از جمله نمرات ضعیف، سطوح تنیدگی، تهدید اعتماد به خود در نتیجه عملکرد، کاهش انگیزش و غیره مواجه می‌شوند (۱). امروزه پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان در محیط مدارس، به میزان وجدان تحصیلی^۲ آنان بستگی دارد. وظیفه‌مداری از زیرمجموعه‌های وجدان است که جزء پنج عامل بزرگ صفات شخصیتی محسوب می‌شود (۲). وجدان بهترین پیش‌بینی‌کننده شخصیت برای عملکرد شغلی، آموزشی، و تحصیلی است (۳ و ۴). در واقع وجدان یک عامل درونی است که اعمال و افکار انسان را تحت کنترل قرار می‌دهد (۵) و نیرویی است که فرد را متعهد می‌کند برخی رفتارهای معطوف به هدف را انجام دهد و افکار و سلیقه‌های متفاوت را برای شکل‌دهی یک رفتار سازنده، همگرا سازد (۶). افرادی با ویژگی وجدان بالا، سخت‌تر تلاش می‌کنند، معدل تحصیلی بالاتر و همچنین تعاملات اجتماعی سازنده‌تری دارند و بالعکس افراد با ویژگی وجدان پایین، عملکردی ضعیفی در تحصیل و کار از خود نشان می‌دهند (۷). پژوهش‌ها نشان داده است دانش‌آموزانی که از وجدان تحصیلی بالایی برخوردارند به طور معمول تکالیف مدرسه را کامل و با جدیت بیشتری انجام می‌دهند و این ویژگی با پیشرفت تحصیلی در ارتباط است (۸).

در پژوهشی فطین، حسینیان، اصغرنژادفرید و ابوالمعالی دریافتند که وجدان تحصیلی به عنوان متغیر میانجی در ارتباط بین سرمایه روان‌شناختی و فرسودگی تحصیلی اثر منفی و معناداری دارد (۹). کیم، هانگ و سانگ نیز نشان دادند که وجدان تحصیلی می‌تواند موفقیت‌های دانشگاهی را پیش‌بینی کند (۱۰). فضلی و فولادچنگ نیز در مطالعه خود نشان دادند وجدان تحصیلی به طور مستقیم و با افزایش دو جهت‌گیری

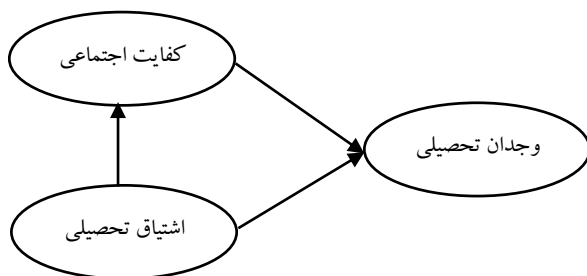
هدف تسلط‌گرایی و عملکردگرایی می‌تواند فرسودگی تحصیلی را کاهش دهد و همچنین با افزایش هدف عملکرد اجتنابی به افزایش فرسودگی تحصیلی بینجامد (۱۱). یکی از متغیرهای مرتبط با وجدان تحصیلی، کفایت اجتماعی^۳ است. کفایت اجتماعی در دوران نوجوانی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است؛ زیرا که این دوره از یک سو با تغییرات فیزیولوژی و بلوغ جسمی همراه است و از سوی دیگر نوجوانان با کشاکش‌های جدیدی در محیط اجتماعی خود مواجه می‌شوند (۱۲). کفایت اجتماعی مجموعه‌ای از توانایی‌ها است که باعث به وجود آمدن روابط اجتماعی و مفیدی می‌شود و گسترش دوستی و صمیمیت با گروه همسالان را به دنبال دارد. در واقع کفایت اجتماعی مفهومی است که به کودکان برای اداره کردن موقعیت‌های مختلف کمک فراوانی می‌کند (۱۳). کفایت اجتماعی در برگیرنده حالات مهم روانی فرد است که در پنج احساس خلاصه می‌شود: احساس رضایت از خود^۴، احساس شایستگی^۵، احساس خودکارآمدی^۶، احساس تأثیر^۷، احساس اعتماد^۸، و توانایی تصمیم‌گیری^۹ (۱۴). علاوه بر این کفایت اجتماعی پایه و اساسی برای گسترش دامنه‌ای از پیامدهای مطلوب مانند اعتماد به خود، رفاه اجتماعی، کیفیت دوستی، مسئولیت‌پذیری، پذیرش توسط گروه‌های همسالان، و شایستگی‌های شغلی است (۱۵). کفایت اجتماعی چهار مؤلفه مهارت‌های شناختی^{۱۰}، مهارت‌های رفتاری^{۱۱}، مهارت‌های هیجانی^{۱۲}، و مهارت‌های انگیزشی^{۱۳} را شامل می‌شود (۱۶). افرادی که کفایت اجتماعی بالایی دارند در پاسخ دادن و کنار آمدن با شرایط جدید و تنش‌آور موفق‌ترند (۱۷). سارون، ویسوالدا و آلبینا در مطالعه خود دریافتند که کفایت اجتماعی با جنبه‌های مختلف یادگیری و سازش‌یافتگی در مدرسه ارتباط دارد (۱۸). بسیاری از مطالعات دیگر نشان می‌دهند که کفایت اجتماعی در صمیمیت اجتماعی^{۱۴} و اضطراب اجتماعی^{۱۵} (۱۹)، سازش‌یافتگی اجتماعی^{۱۶} (۲۰) و عملکرد تحصیلی^{۱۷} (۲۱) نقش دارد.

1. Academic life
2. Academic conscientiousness
3. Social adequacy
4. Feeling satisfied
5. Feeling competent
6. Feeling of self-efficacy
7. Feeling the impact
8. Feeling confident
9. Ability to make decisions

10. Cognitive skills
11. Behavioral skills
12. Emotional skills
13. Motivational skills
14. Social intimacy
15. Social anxiety
16. Social adjustment
17. Academic performance

اشتیاق تحصیلی را پیش‌بینی می‌کند؛ و در مجموع سرزندگی تحصیلی بین خودکارآمدی تحصیلی، تدریس تحول‌آفرین، و اشتیاق تحصیلی دانشجویان، نقش میانجی دارد (۲۶). یوادیایا و سالمالآرو در پژوهش خود گزارش کردند که اشتیاق تحصیلی می‌تواند بین جو کلاس درس و بهزیستی تحصیلی نقش واسطه‌ای ایفا کند (۲۷). همچنین در پژوهش‌های مختلف بر رابطه بین اشتیاق تحصیلی با بهزیستی مدرسه تأکید شده است (۲۸-۳۱).

آنچه مسلم است توجه به متغیرهای اثرگذار بر وجدان تحصیلی از جمله کفایت اجتماعی و اشتیاق تحصیلی در دانش‌آموزان، زمینه رشد عملکرد دانش‌آموزان و به تبع آن رشد نظام آموزشی را به دنبال خواهد داشت. در نتیجه انجام این پژوهش می‌تواند به شناخت بیشتر متغیرهای اثرگذار بر موفقیت تحصیلی و در نهایت افزایش عملکرد دانش‌آموزان منجر شود. همچنین، با توجه به نقش اساسی دانش‌آموزان به عنوان حلقه اصلی توسعه آموزش کشور، کمبود یا عدم وجدان تحصیلی دانش‌آموزان، بدررفتاری‌ها و مشکلات فراوانی را می‌تواند هم برای مدرسه و هم برای دانش‌آموزان به دنبال داشته باشد. بنابراین انجام پژوهش‌هایی به منظور شناسایی متغیرهای تأثیرگذار بر وجدان تحصیلی دانش‌آموزان جهت ارتقای عملکرد آموزشی و تحصیلی دانش‌آموزان ضروری به نظر می‌رسد. بنابراین هدف از انجام این پژوهش ارائه مدل وجدان تحصیلی بر اساس کفایت اجتماعی با میانجی‌گری اشتیاق تحصیلی در دانش‌آموزان دختر دوره متوسطه است. بر همین اساس مدل مفهومی پژوهش به صورت نمودار ۱ پیشنهاد می‌شود.



نمودار ۱: مدل مفهومی پژوهش

عاملی که می‌تواند بین کفایت اجتماعی و وجدان تحصیلی نقش میانجی را ایفا کند، اشتیاق تحصیلی^۱ است. اشتیاق تحصیلی که در چند سال اخیر مورد توجه پژوهشگران بوده، در حوزه روان‌شناسی مثبت‌نگر مطرح است. این سازه به میزان انرژی صرف شده فراگیر برای انجام فعالیت‌های تحصیلی و اثربخشی و کارایی حاصل از آن اطلاق می‌شود (۲۲). در واقع، اشتیاق تحصیلی را سرمایه روانی دانش‌آموزان و تلاش مستقیم آنها برای یادگیری و کسب مهارت‌ها و تمایل به ارتقای سطح موفقیت‌ها تعریف کرده‌اند که سبب مشارکت مؤثر در فعالیت‌های مدرسه، شرکت در فعالیت‌های کلاسی، سازش‌یافتگی با فرهنگ مدرسه، و ارتباط مناسب با معلمان و سایر دانش‌آموزان می‌شود (۲۳). فردریکر، بلومفیلد و پاریس اشتیاق تحصیلی را شامل بعد رفتار (رفتارهای مثبت، پرداختن به تکالیف درسی، مشارکت در فعالیت‌های فوق‌برنامه درسی مدرسه مفید برای سازش‌یافتگی روانی-اجتماعی و پیشرفت دانش‌آموز)، عاطفی (احساسات، علایق، ادراکات، و نگرش‌های دانش‌آموز به مدرسه) و شناختی (نیروگذاری روان‌شناختی دانش‌آموزان در یادگیری و کاربرد راهبردهای خودتنظیمی آنها) می‌دانند (۲۴). دانش‌آموزانی که اشتیاق تحصیلی بالاتری دارند، توجه و تمرکز بیشتری بر مسائل و موضوعات با هدف یادگیری دارند، به مقررات مدرسه تعهد بیشتری نشان می‌دهند، از انجام رفتارهای سازش‌نا یافته و نامطلوب اجتناب می‌کنند و در آزمون‌ها عملکرد بهتری دارند. در مقابل، فقدان اشتیاق تحصیلی پیامدهای جدی مانند پیشرفت نکردن در مدرسه، تمایل به رفتارهای انحرافی، و خطر ترک تحصیل را در پی دارد (۲۵). فطین، حسینیان، اصغرنژاد فرید و ابوالمعالی الحسینی در مطالعه‌ای دریافتند که مهارت حل مسئله اجتماعی و سرمایه روان‌شناختی بر فرسودگی تحصیلی اثر منفی دارد. علاوه بر این اثر منفی کمک‌طلبی تحصیلی به عنوان متغیر میانجی در رابطه بین حل مسئله اجتماعی و فرسودگی تحصیلی نیز به تأیید رسید (۹). همچنین جوادی علمی، اسدزاده، دلاور و درتاج در پژوهش خود نشان دادند که خودکارآمدی تحصیلی^۲ و تدریس تحول‌آفرین بر اشتیاق تحصیلی اثر مستقیم مثبت و معنادار دارند؛ خودکارآمدی تحصیلی و تدریس تحول‌آفرین از طریق سرزندگی تحصیلی بر اشتیاق تحصیلی اثر غیرمستقیم مثبت و معنادار دارند؛ سرزندگی تحصیلی به طور مثبت

1. Academic engagement

2. Academic self-efficacy

روش

الف) طرح پژوهش و شرکت‌کنندگان: روش این پژوهش توصیفی-همبستگی از نوع مدل‌یابی معادلات ساختاری بود. جامعه آماری شامل تمامی دانش‌آموزان دختر دوره دوم متوسطه شهرستان بوکان (استان آذربایجان غربی) (تعداد: ۱۴۰۰) بود که در سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸ مشغول به تحصیل بودند. برای انتخاب نمونه آماری با استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای حجم نمونه برابر ۳۰۰ دانش‌آموز انتخاب شد. بدین صورت که ابتدا شهرستان بوکان به ۵ قسمت شمال، جنوب، شرق، غرب، و مرکز تقسیم، و سپس از هر منطقه دو مدرسه، و از هر مدرسه به صورت تصادفی یکی از پایه‌ها، و در هر پایه یک کلاس و جمعاً ده کلاس انتخاب شد. از آنجایی که حداقل حجم نمونه برای پژوهش‌های مدل‌یابی ۳۰۰ نفر پیشنهاد شده است (۳۲)، بنابراین ۳۲۰ پرسشنامه جمع‌آوری شد که به دلیل مخلدوش بودن و عدم پاسخ‌دهی تعدادی از پرسشنامه‌ها، تعداد نمونه نهایی مورد بررسی به ۳۰۰ رسید. ملاک‌های ورود به پژوهش عبارت بودند از: برخورداری از هوش بهنجار و رضایت کامل برای شرکت در پژوهش، و ملاک خروج از پژوهش شامل عدم تکمیل دقیق و کامل پرسشنامه‌ها بود. بر اساس نتایج به دست آمده ۱۰۷ دانش‌آموز (۳۵/۶۶ درصد) از افراد نمونه مربوط به پایه دهم، ۱۰۳ (۳۴/۳۳ درصد) دانش‌آموز مربوط به پایه یازدهم، و ۹۰ دانش‌آموز (۳۰ درصد) مربوط به پایه دوازدهم بودند.

ب) ابزار

۱. پرسشنامه وجدان تحصیلی^۱: هدف از تدوین این پرسشنامه بررسی میزان وجدان اخلاقی در دانش‌آموزان است که توسط مک‌ایلروی و بانتینگ^۲ در سال ۲۰۰۲ تهیه شده و شامل ۹ گویه است. شیوه نمره‌گذاری آزمون با استفاده از مقیاس ۷ درجه‌ای از ۱ (کاملاً مخالفم) تا ۷ (کاملاً موافقم) سنجیده می‌شود. دامنه نمرات پرسشنامه بین ۹ تا ۶۳ متغیر است. حداقل نمره ۹ و حداکثر نمره پرسشنامه ۶۳ است. ایلروی و بانتینگ ضریب اعتبار پرسشنامه را با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۸۹ به دست آورده‌اند و روایی همزمان این پرسشنامه را ۰/۳۵ گزارش کرده‌اند

1. Academic conscientiousness questionnaire
2. McIllory & Bunting
3. Social adequacy questionnaire
4. Felner
5. Academic engagement questionnaire

(۷). در پژوهش حاضر نیز مقدار آلفای کرونباخ ۰/۸۳ محاسبه شده است و روایی پرسشنامه با نظرخواهی از متخصصان مورد تأیید قرار گرفت.

۲. پرسشنامه کفایت اجتماعی^۳: این پرسشنامه بر اساس نظریه فلنر^۴ و همکاران در سال ۱۹۹۰ و با هدف سنجش میزان کفایت اجتماعی تهیه شده است که شامل ۴۷ گویه و چهار مقیاس مهارت شناختی، مهارت رفتاری، کفایت هیجانی، و آمایه انگیزشی تقسیم می‌شود. شیوه نمره‌گذاری آزمون با استفاده از یک مقیاس ۷ درجه‌ای از ۱ (کاملاً مخالفم) تا ۷ (کاملاً موافقم) سنجیده می‌شود. مقیاس مهارت شناختی شامل ۳ گویه و حداقل ۳ نمره و حداکثر ۲۱ نمره، مقیاس مهارت رفتاری شامل ۳۴ گویه و حداقل ۳۴ و حداکثر ۲۴۷ نمره، مقیاس کفایت هیجانی شامل ۳ گویه و حداقل ۳ نمره و حداکثر ۲۱ نمره، و مقیاس آمایه انگیزشی شامل ۷ گویه و حداقل ۷ نمره و حداکثر ۴۹ نمره است (۱۶). این پرسشنامه توسط پرن‌دین هنجاریابی شده که ضریب اعتبار آن با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۸۸ گزارش شده و همچنین روایی آن با استفاده از روش تحلیل عاملی تأیید شده که مقدار کفایت نمونه‌برداری آن ۰/۸۲ گزارش شده است (۳۳). در پژوهش حاضر نیز مقدار آلفای کرونباخ برای مؤلفه‌های مهارت شناختی (۰/۷۵)، مهارت رفتاری (۰/۷۳)، کفایت هیجانی (۰/۸۲) و آمایه انگیزشی (۰/۷۷) محاسبه شده است و روایی صوری و محتوایی پرسشنامه با نظرخواهی از متخصصان به صورت کیفی مورد تأیید قرار گرفته است.

۳. پرسشنامه اشتیاق تحصیلی^۵: این پرسشنامه توسط فردریکز^۶ و همکاران در سال ۲۰۰۴ و با هدف سنجش میزان اشتیاق تحصیلی تدوین شده است و دارای ۱۵ گویه و سه خرده‌مقیاس رفتاری^۷ (۱ تا ۴)، عاطفی^۸ (۵ تا ۱۰)، و شناختی^۹ (۱۱ تا ۱۵) است. پاسخ هر کدام از گویه‌ها دارای نمرات ۱ تا ۵ است که از هرگز تا همیشه را شامل می‌شود. حداقل و حداکثر نمره و نقطه برش در کل پرسشنامه اشتیاق تحصیلی به ترتیب ۱۵، ۷۵ و ۴۵ است. نمره پایین‌تر در این پرسشنامه نشان‌دهنده اشتیاق تحصیلی کم و نمره بالاتر نشان‌دهنده اشتیاق تحصیلی زیاد است. فردریکز و همکاران ضریب اعتبار این پرسشنامه را از طریق روش آلفای کرونباخ ۰/۸۶

6. Fredricks
7. Behavioral
8. Emotional
9. Cognitive

گزارش کرده‌اند و روایی سازه و محتوایی نیز توسط سازندگان تأیید شده است (۲۴). در پژوهش عباسی و همکاران مقدار اعتبار ابزار از طریق روش آلفای کرونباخ ۰/۶۶ گزارش شده است (۳۴) و در پژوهش حاضر نیز مقدار آلفای کرونباخ ۰/۸۳ محاسبه شده است. همچنین روایی صوری و محتوایی پرسشنامه با نظرخواهی از متخصصان به صورت کیفی مورد تأیید قرار گرفته است.

ج) روش اجرا: بعد از دریافت مجوزهای لازم از اداره آموزش و پرورش شهرستان بوکان جهت معرفی به مدارس و انتخاب نمونه، ابتدا فهرست تمامی مدارس دخترانه دوره دوم متوسطه شهرستان مذکور اخذ شد. سپس با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای و به شرحی که در بخش روش ارائه شد، افراد نمونه انتخاب شده و با اجازه مدیران مدارس و معلمان و با حضور در کلاس‌ها، پرسشنامه‌های پژوهش در اختیار دانش‌آموزان قرار داده شد و تمامی دانش‌آموزان کلاس‌ها به پرسشنامه‌های پژوهش پاسخ دادند که در نهایت ۳۰۰ پرسشنامه به طور کامل جمع‌آوری شد. جهت جلب همکاری و اعتماد مشارکت‌کنندگان، ضمن برقراری رابطه حسنه به آنها اطمینان خاطر داده شد که اطلاعات محرمانه باقی خواهد ماند.

همچنین از آنها خواسته شد که نخست توضیحات ابتدایی مربوط به نحوه پاسخ‌گویی به پرسشنامه‌ها را مطالعه کرده، سپس با نهایت حوصله و دقت به پاسخ‌گویی به آنها بپردازند و هیچ سوالی را بدون پاسخ نگذارند. لازم به ذکر است که ابتدا پژوهشگر توضیحاتی را درباره نحوه پاسخ‌گویی به سوالات و زمان پاسخ‌گویی به پرسشنامه‌ها ارائه کرد. برای تحلیل داده‌ها شاخص‌های آمار توصیفی شامل میانگین و انحراف معیار به کار رفت. تحلیل داده‌ها با روش همبستگی پیرسون و مدل‌یابی معادلات ساختاری و با استفاده از نرم افزار SPSS ۲۳ و LISREL ۸/۸ انجام شد.

یافته‌ها

پیش از تحلیل داده‌ها بررسی پیش‌فرض نرمال بودن بر اساس آزمون کالموگروف-اسمیرنوف بررسی شد و فرض نرمال بودن داده‌ها برقرار بود. میانگین سنی و انحراف معیار سن برای دانش‌آموزان دختر به ترتیب ۱۶/۳۴±۱/۷۴ بود. ضرایب همبستگی، میانگین و انحراف معیار، کمترین نمره و بیشترین نمره مربوط به متغیرهای پژوهش در جدول ۱ گزارش شده است.

جدول ۱: شاخص‌های توصیفی، نتایج آزمون کالموگروف-اسمیرنوف، و ضرایب همبستگی مربوط به متغیرهای پژوهش

متغیر	آمار توصیفی			کالموگروف-اسمیرنوف			ضرایب همبستگی		
	میانگین	انحراف معیار	کمینه	بیشینه	Z	سطح معناداری	۱	۲	۳
وجدان تحصیلی	۴۳/۳۴	۱۲/۱۴	۲۰	۵۹	۰/۱۵۱	۰/۱۲۴	-		
کفایت اجتماعی	۲۳۹/۵۰	۱۸/۲۳	۱۹۳	۲۶۱	۰/۴۲۴	۰/۱۷۵	**۰/۸۴۷	-	
اشتیاق تحصیلی	۳۸/۴۶	۱۰/۳۲	۱۹	۵۵	۰/۳۲۲	۰/۱۰۵	**۰/۷۴۴	**۰/۸۱۴	-

سطح معناداری برابر با ۰/۰۱

بنابراین به لحاظ آماری معنادار نیست ($P > ۰/۰۵$) که نشان می‌دهد هر سه توزیع نرمال هستند. همچنین نتایج نشان داد که همبستگی مثبت و معناداری بین تمامی متغیرهای وجدان تحصیلی، کفایت اجتماعی، و اشتیاق تحصیلی وجود دارد.

در جدول ۱ نتایج آمار توصیفی، نتایج کالموگروف-اسمیرنوف، و ضرایب همبستگی مربوط به متغیرهای پژوهش گزارش شده است. با توجه به اینکه مقدار سطح معناداری به دست آمده برای آزمون کالموگروف-اسمیرنوف برای همه متغیرها بزرگ‌تر از ۰/۰۵ است،

جدول ۲: همبستگی بین خرده‌مقیاس‌های متغیرهای پژوهش

متغیر	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	میانگین	انحراف معیار
۱. مهارت شناختی	-							۱۷/۰۴	۶/۳۵
۲. مهارت رفتاری	**۰/۵۱۰	-						۱۷۴/۸۱	۱۶/۴۷
۳. کفایت هیجانی	**۰/۶۶۸	**۰/۶۰۱	-					۱۶/۵۰	۵/۸۳
۴. آما به انگیزشی	**۰/۵۰۷	**۰/۶۸۰	**۰/۷۳۶	-				۳۱/۱۵	۷/۱۷
۵. رفتاری	**۰/۶۱۴	**۰/۷۴۷	**۰/۸۵۷	**۰/۸۵۲	-			۱۱/۴۷	۴/۸۹
۶. عاطفی	**۰/۵۶۰	**۰/۵۷۰	**۰/۸۵۴	**۰/۸۰۲	**۰/۸۹۳	-		۱۴/۲۱	۵/۹۰
۷. شناختی	**۰/۵۲۹	**۰/۴۳۰	**۰/۸۲۲	**۰/۶۹۴	**۰/۷۹۲	**۰/۸۲۴	-	۱۲/۷۸	۵/۰۷

سطح معناداری برابر با ۰/۰۱**

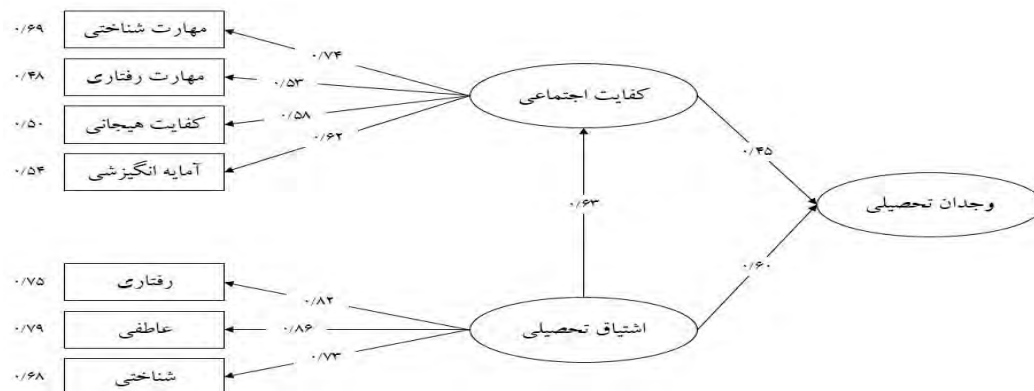
با توجه به نتایج جدول ۲ همبستگی مثبت و معناداری بین تمامی مؤلفه‌های متغیرهای پژوهش وجود دارد که در سطح ۰/۰۱ معنادار است.

جدول ۳: شاخص‌های برازندگی مدل پیشنهادی

شاخص‌های برازش	X ²	X ² /df	P	RMSEA	DF	IFI	CFI	NFI	AGFI
مدل پیشنهادی	۱۴۱/۶۷	۲/۷۳	۰/۰۰۱	۰/۰۷۴	۱۱	۰/۹۳	۰/۹۷	۰/۹۵	۰/۹۰

برابر و بزرگ‌تر از ۰/۹ است. مقدار X^2 (۱۴۱/۶۷) و X^2/df (۲/۷۳) با توجه به درجه آزادی (۱۱) معنادار است و ریشه خطای میانگین مجدورات تقریب (RMSEA= ۰/۰۷۴) برای فواصل اطمینان مختلف قابل محاسبه است؛ در نتیجه مدل از برازش مناسبی برخوردار است. نمودار ۲ مدل پژوهش در تبیین روابط بین وجدان تحصیلی بر اساس کفایت اجتماعی با نقش میانجی اشتیاق تحصیلی با ضرایب استاندارد را نشان می‌دهد.

همان گونه که در جدول ۳ مشاهده می‌شود برای ارزیابی برازندگی الگوی معادلات ساختاری از چند شاخص استفاده شد. به منظور تعیین کفایت برازش مدل پیشنهادی با داده‌ها، ترکیبی از شاخص‌های برازندگی شامل شاخص X^2/df ، شاخص ریشه خطای تقریب میانگین مجدورات (RMSEA)، شاخص نیکویی برازش تعدیل شده^۱، شاخص برازش تطبیقی^۲، شاخص برازندگی افزایشی^۳ و شاخص برازندگی هنجار شده^۴ مورد استفاده قرار گرفت. مقدار AGFI، CFI، IFI و NFI نیز تقریباً



نمودار ۲: مدل پژوهش در تبیین روابط بین وجدان تحصیلی بر اساس کفایت اجتماعی با نقش میانجی اشتیاق تحصیلی با ضرایب استاندارد

3. Incremental fit index (IFI)
4. Normed fit iIndex (NFI)

1. Adjusted goodness of fit index (AGFI)
2. Comparative fit index (CFI)

جدول ۴: اثرات مستقیم، غیرمستقیم و کل متغیرهای پژوهش

مسیر	اثر مستقیم	اثر غیرمستقیم	اثر کل	T	P
کفایت اجتماعی به وجدان تحصیلی	۰/۴۵	-	۰/۴۵	۴/۱۷	<۰/۰۰۱
اشتیاق تحصیلی به وجدان تحصیلی	۰/۶۰	-	۰/۶۰	۷/۲۱	<۰/۰۰۱
اشتیاق تحصیلی به کفایت اجتماعی	۰/۶۳	-	۰/۶۳	۷/۵۳	<۰/۰۰۱
کفایت اجتماعی به وجدان تحصیلی با میانجی‌گری اشتیاق تحصیلی	۰/۴۵	۰/۴۲	۰/۸۷	۴/۱۱	<۰/۰۰۱

همچنان که نتایج جدول ۴ نشان می‌دهد مسیر مستقیم کفایت اجتماعی به وجدان تحصیلی ($\beta=0/45, p<0/001$)، اشتیاق تحصیلی به وجدان تحصیلی ($\beta=0/60, p<0/001$)، اشتیاق تحصیلی به کفایت اجتماعی ($\beta=0/63, p<0/001$) است و همچنین برای محاسبه میزان اثر غیرمستقیم پژوهش از آزمون بوت استراپ استفاده شد که مسیر غیرمستقیم کفایت اجتماعی به وجدان تحصیلی با میانجی‌گری اشتیاق تحصیلی ($\beta=0/42, p<0/001$) مثبت و معنادار بود.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف ارائه مدل ساختاری وجدان تحصیلی بر اساس کفایت اجتماعی با نقش میانجی اشتیاق تحصیلی در دانش‌آموزان دختر دوره متوسطه انجام شد. نتایج به طور کلی نشان داد که مدل پیشنهادی با داده‌های جمع‌آوری شده برازش مناسبی دارد. همچنین نتایج نشان داد که بین وجدان تحصیلی با کفایت اجتماعی و اشتیاق تحصیلی رابطه وجود دارد. تحلیل روابط ساختاری نشان داد که کفایت اجتماعی و اشتیاق تحصیلی به صورت مستقیم و معنادار بر وجدان تحصیلی دانش‌آموزان اثر می‌گذارند. یافته‌های این پژوهش با نتایج فطین و همکاران (۹)، کیم، هانگ و سانگ (۱۰)، فضلی و فولادچنگ (۱۱)، گومز، رومرا و اورتگا (۱۷)، سارون، ویسوالدا و آلبینا (۱۸)، جوادی علمی و همکاران (۲۶) پالو، مارکوتیو و کاستیو (۲۸) دتو و همکاران (۲۹) دتو، والدز و یانگ (۳۰) و فیوریلی، دی استاسیو، دی چایچیو، په، و سلما آرو (۳۱) همسو است. در آن مطالعات نیز نشان داده شد که بین وجدان تحصیلی با کفایت اجتماعی و اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان رابطه وجود دارد.

در تبیین این یافته که کفایت اجتماعی می‌تواند وجدان تحصیلی را پیش‌بینی کند، می‌توان گفت کفایت اجتماعی باعث بهبود رفتار سازشی، مهارت ارتباطی، مهارت زندگی، و مهارت اجتماعی دانش‌آموزان

می‌شود. کفایت اجتماعی تکنیکی است که به کمک آن افراد می‌آموزند شایستگی خود را ارتقاء دهند و علاوه بر حفظ آرامش بتوانند در موقعیت‌های متفاوت به شکل مناسب به برقراری تعامل بپردازند. در واقع کفایت اجتماعی توانایی افراد برای عمل به راه و روشی سازش‌یافته متناسب با سن و توانایی شناختی، در برگیرنده عواملی چون خودآگاهی، آگاهی اجتماعی، مدیریت خود، مهارت‌های ارتباطی و تعاملی، و مسئولیت‌تصمیم‌گیری است (۳۰). از سوی دیگر وجدان نیرویی است که دانش‌آموز را متعهد می‌کند تا برخی رفتارهای معطوف به هدف را در مدرسه انجام دهد و نیز افکار و سلیقه‌های متفاوت را برای شکل‌دهی یک رفتار سازنده همگرا سازد. شخصی که از تعهد و وجدان بالایی برخوردار است، بر اهمیت، ارزش و معنای اینکه چه کسی است و چه فعالیتی انجام می‌دهد، باور دارد و بر همین مبنا قادر است در مورد هر آنچه انجام می‌دهد، معنایی بیابد و کنجکاوای خود را برانگیزد (۶). بر همین اساس در کفایت اجتماعی تعامل و مهارت‌های اجتماعی و همچنین مسئولیت‌تصمیم‌گیری، عاملی اصلی برای فرد به حساب می‌آیند که در افراد با وجدان تحصیلی بالا نیز این عامل دیده می‌شود و آنها خود را با شرایط و افکار و سلیقه‌های متفاوت سازش می‌دهند و در زمینه‌های تصمیم‌گیری، دقت بیشتر به خرج داده و مسئولیت‌پذیرتر هستند. بنابراین می‌توان گفت دانش‌آموزانی که از کفایت اجتماعی بالایی برخوردار هستند به تناسب، وجدان تحصیلی آنان نیز بالاتر است.

همچنین در تبیین این یافته که اشتیاق تحصیلی می‌تواند وجدان تحصیلی را پیش‌بینی کند، می‌توان گفت اشتیاق تحصیلی بر مجموعه‌ای از متغیرهای روان‌شناختی مؤثر است؛ از جمله باورهای دانش‌آموزان درباره توانایی‌ها و میزان کنترل خود، اهداف و ارزش‌های دانش‌آموز، ارتباطات اجتماعی، و احساس تعلق وی به مدرسه و دانشگاه (۳۱). اشتیاق شناختی به سرمایه‌گذاری شخصی در فعالیت‌های یادگیری اشاره

دارد که شامل خودتنظیمی، التزام به یادگیری تبحری، و استفاده از راهبردهای یادگیری مانند استفاده از بسط معنایی می‌شود (۲۴). همچنین اشتیاق رفتاری شامل شرکت فعال و درگیرانه در گروه‌های اجتماعی، روابط کلاسی، مطالعه در دانشگاه و خانه، فعالیت‌های فوق برنامه، داشتن رفتارهای مثبت، و نداشتن رفتارهای مخرب می‌شود. افراد با وجدان، افرادی پویا و فعال، پایبند به اخلاق، دارای اشتیاق بالا، مستقل، و مسئولیت‌پذیر هستند (۷). بنابراین دانش‌آموزانی که از اشتیاق تحصیلی بالایی برخوردار هستند به جهت مشابهت زیاد مؤلفه‌های اشتیاق تحصیلی با مؤلفه‌های موجود در وجدان تحصیلی (مهارت شناختی، مهارت رفتاری، و نظایر آن) می‌توان اظهار کرد که این دانش‌آموزان با وجدان تحصیلی بالا معرفی می‌شوند.

در بخش دیگری از یافته‌ای این مطالعه می‌توان گفت دانش‌آموزانی که از لحاظ برقراری روابط و تعامل اشتیاق کمتری نشان می‌دهند، معمولاً کفایت اجتماعی پایین‌تری دارند. دانش‌آموزانی که احساس کنند از طرف والدین، دوستان و یا معلم مورد حمایت قرار می‌گیرند با اعتماد به خود بالایی با تکالیف مدرسه مواجه شده و با کشاکش‌های مدرسه انطباق می‌یابند که در بلندمدت می‌تواند میزان تمایل و اشتیاق آنها را افزایش دهد. در واقع دانش‌آموز در عین تلاش، احساس امنیت و ارزشمندی می‌کند و مدرسه را به عنوان یک محیط امن و حامی درک می‌کند (۳۱). افراد با کفایت اجتماعی بالا توانایی برقراری ارتباط، روابط عاطفی، تعامل و حمایت اجتماعی قوی را دارند. در همین راستا دانش‌آموزانی که تعامل و روابط مثبتی با گروه‌های همسالان و معلمان خود در مدرسه دارند و حمایت آنها را احساس می‌کنند، هم از نظر رفتاری و هم از نظر شناختی اشتیاق بیشتری به مدرسه خواهند داشت (۳۰). اشتیاق بالا در دانش‌آموزان، آنها را به برقراری روابط دوستانه، تعامل با اطرافیان و گروه‌های همسالان، مسئولیت‌پذیری در پذیرش امور و تصمیم‌گیری دقیق و سنجیده سوق می‌دهد و همین عوامل به تناسب بهره‌مندی دانش‌آموزان از آنها، موجب کفایت اجتماعی بالا در آنان می‌شود. به عنوان جمع‌بندی کلی نتایج این مطالعه نشان داد کفایت اجتماعی هم به صورت مستقیم و هم به صورت غیرمستقیم با میانجی‌گری اشتیاق

تحصیلی با وجدان تحصیلی رابطه دارد و کفایت اجتماعی و اشتیاق تحصیلی می‌تواند پیش‌بین مناسبی برای وجدان تحصیلی باشند. در مطالعه حاضر استفاده از ابزار خودسنجی باعث محدودیت در تعمیم‌پذیری و استنباط از نتایج شده است. چنین روشی ممکن است موجب سوگیری آزمون‌شوندگان در پاسخ‌گویی به سوال‌های آزمون شده و از دقت نتایج آن بکاهد. همچنین تمرکز این مطالعه روی دانش‌آموزان دختر دوره دوم متوسطه بوده است که تعمیم یافته‌ها را به جنس و بقیه گروه‌های سنی با محدودیت همراه می‌کند. در این راستا پیشنهاد می‌شود متغیرهای بررسی شده در این مطالعه در دانش‌آموزان پایه‌های تحصیلی مختلف و با کنترل نقش متغیرهای زمینه‌ای مانند سن آزمودنی، محل سکونت، میزان درآمد والدین، و جنسیت به عنوان متغیر تعدیل‌کننده مورد بررسی قرار گیرد. با توجه به نتایج این مطالعه مبنی بر نقش پیش‌بین کفایت اجتماعی و اشتیاق تحصیلی در وجدان تحصیلی پیشنهاد می‌شود که در جهت افزایش وجدان تحصیلی دانش‌آموزان، نقش این دو متغیر لحاظ شود. همچنین نتایج این پژوهش حاوی تلویحات کاربردی مهمی برای ارتقای وجدان تحصیلی دانش‌آموزان در مدارس است که شایسته است مورد توجه مربیان و مدیران آموزش و پرورش قرار گیرد.

ملاحظات اخلاقی

پیروری از اصول اخلاق پژوهش: این پژوهش با مجوز اداره آموزش و پرورش به شماره ۶۵۳/۵۸/۳۱۲۰۳۳ انجام شده است. همچنین سایر ملاحظات اخلاقی مانند رضایت کامل افراد نمونه و رعایت اصول رازداری و محرمانه ماندن اطلاعات در نظر گرفته شده است.

حامی مالی: این مطالعه بدون حمایت مالی نهاد یا هر گونه سازمانی انجام شده است.
نقش هر یک از نویسندگان: نویسنده نخست مسئول تدوین مقاله، نویسنده دوم استاد راهنما، و نویسندگان سوم و چهارم به عنوان استادان مشاور در این مطالعه نقش داشته‌اند.

تضاد منافع: بر اساس اعلام نویسندگان، در این پژوهش هیچ گونه تضاد منافع وجود نداشته است.

تشکر و قدردانی: از مدیریت و کارکنان اداره آموزش و پرورش شهرستان بوکان و تمامی معلمان و دانش‌آموزانی که ما را در اجرای این پژوهش یاری کردند، سپاسگزاریم.

References

1. You S, Dang M, Lim S A. Effects of student perceptions of teachers' motivational behavior on reading, English, and mathematics achievement: The mediating role of domain specific self-efficacy and intrinsic motivation. *Child & Youth Care Forum*. 2016; 45(2): 221-240. [Link]
2. Rostamogli Z, Khoshnoodnia Chomachaei B. Comparing academic conscientiousness and academic burnout in students with and without learning disabilities. *Journal of Learning Disabilities*. 2013; 2(3): 18-37. [Persian]. [Link]
3. Di Fabio A, Busoni L. Fluid intelligence, personality traits and scholastic success: Empirical evidence in a sample of Italian high school students. *Personality and Individual Differences*. 2007; 43(8): 2095-2104. [Link]
4. Higgins DM, Peterson JB, Pihl RO, Lee AGM. Prefrontal cognitive ability, intelligence, big five personality, and the prediction of advanced academic and workplace performance. *J of Personality and Social Psychology*. 2007; 93(2): 298-319. [Link]
5. Meyer JP, Herscovitch L. Commitment in the workplace: Toward a general model. *Human resource management review*. 2001; 11(3): 299-326. [Link]
6. Kabini Moghaddam S, Entesar Foumani GhH, Hejazi M, Asadzadeh H. The effectiveness of self-directed learning strategy training in increasing the academic vitality and academic conscientiousness of procrastinating students. *Journal of Educational Psychology*. 2019; 14 (50): 171-193. [Link]
7. McIlory D, Bunting B. Personality, behavior, and academic achievement: Principles for educators to inculcate student to model. *Contemp Educ Psychol*. 2002; 27(2): 326-337. [Link]
8. Komar S, Brown DJ, Komar JA, Robie C. Faking and the validity of conscientiousness: A Monte Carlo investigation. *Journal of Applied Psychology*. 2008; 93(1): 140. [Link]
9. Fetin Sh, Hosseinian S, Asgharnejad F, Abolmaali Kh. Evaluation of the role model of social problem-solving skills and illegitimate capital on academic burnout mediated by academic conscientiousness and academic help seeking. *J Positive Psychology*. 2021; 16 (56): 31-56. [Persian]. [Link]
10. Kim HJ, Hong AJ, Song HD. The roles of academic engagement and digital readiness in students' achievements in university e-learning environments. *Int J Educ Technol High Educ*. 2019; 16: 21. [Link]
11. Fazli A, Foolad Chang M. The relationship between academic ecstasy and academic burnout: the mediating role of development goals. *J Education Strategies in Medical Sciences*. 2020; 12 (3): 85-96. [Persian]. [Link]
12. Kirkovski M, Enticott PG, Fitzgerald PB. A review of the role of female gender in autism spectrum disorders. *J Autism Dev Disord*. 2013; 43(11):2584-603. [Link]
13. Gresham F, Elliot, S. Assessment and classification of children's social skills: A review of methods and issues. *Journal of School Psychology Review*. 1984; 13(3): 292-301. [Link]
14. Jafari Baghkheirati A, Ghahramani L, Keshavarzi S, Kaveh M H. The Effect of Optimism Training Through Educational Movies on the Students' Social Competence. *Iran J Health Educ Health Promot*. 2014; 2 (1) :57-64. [Persian]. [Link]
15. Dasht Bozorgi Z, Shamshirgaran M. The effectiveness of positivity training on social adequacy and health resilience in nurses. *J Positive Psychology*. 2019; 4 (2): 13-24. [Persian]. [Link]
16. Felner RD, Lease AM, Phillips RS. Social competence and the language of adequacy as a subject matter for psychology: A quadripartite tri-level framework. In T. P. Gullota, G. R. Adams, & R. Montemayor (Eds.), *The development of social competence in adolescence* (pp. 254-264). Beverly Hills, CA: Sage. 1990; pp. 254-264.
17. Gómez-Ortiz O, Romera EM, Ortega-Ruiz R. Multidimensionality of social competence: Measurement of the construct and its relationship with bullying roles. *Journal of Psych Didactics*. 2017; 22: 37-44. [Link]
18. Sarune ML, Visvaldas L, Albina K. Teacher perceptions of student social competence and school adjustment in elementary school, *Cogent Psychology*. 2018; 5:1-15. [Link]
19. Bavi S. Comparison of the effectiveness of social adequacy training and social restraints on social anxiety, social adjustment and social intimacy of adolescent boys. *J Social Psychology*. 2020; 13 (53): 37-46. [Persian]. [Link]
20. Beyrami M, Hashemi Nosratabad T, Badri Gargari R, Dabiri S. The effectiveness of social adequacy training based on Felner model on social adjustment of bullying students according to the type of orientation of social goals. *Clinical Psychology Studies*. 2017; 23 (1): 1-24. [Persian]. [Link]
21. Alduncin N, Lynne C, Huffman M, Feldman ML. Executive function is associated with social competence in preschool-aged children born preterm or full term. *Early Human Development*. 2014; 90(6): 299- 306. [Link]
22. Naami AZ, Piriaei S. Relationship between the dimensions of motivation education and enthusiasm education of third year high school students in Ahvaz. *J Research in Educational Systems*. 2013; 16 (6): 42-29. [Persian]. [Link]
23. Sukor ShA, Yusoffb NM, Ghazalic IM, Osmand RH, Dzahir NFM. The Relationship between lecturers teaching style And Academic Engagement. *Social and Behavioral Sciences*. 2014; 118(3): 10-20. [Link]

24. Fredricks JA, Blumenfeld PC, Paris AH. School engagement: potential of the concept, state of the evidence. *Review of Educational Research*. 2004; 74(1): 59-109. [Link]
25. Wang MT, Holcombe R. Adolescents' perceptions of classroom environment, school engagement, and academic achievement. *American Educational Research Journal*. 2010; 47(3): 633–662. [Link]
26. Javadi Elmi Leila, Asadzadeh H, Delavar A, Dortaj F. Modeling the structural relationships of students' academic motivation based on transformational teaching, academic self-efficacy mediated by the role of academic vitality. *Bi-Quarterly J Cognitive Strategies in Learning*. 2020; 8 (14): 1-19. [Persian]. [Link]
27. Upadaya K, Salmela-Aro K. “Development of school engagement in association with academic success and well-being in varying social contexts. A review of empirical research”. *European Psychologist*, 2013, 18(2), 136-14. [Link]
28. Paloş, R., Maricuţoiu, L. P., & Costea, I. Relations between academic performance, student engagement and student burnout: a cross-lagged analysis of a two-wave study. *Studies in Educational Evaluation*, 2019, 60, 199-204. [Link]
29. Datu, J A, King R, Valdez J P. The academic rewards of socially-oriented happiness: Interdependent happiness promotes academic engagement. *Journal of School Psychology*, 2017, 61, 19–31. [Link]
30. Datu, J. A. D. Valdez, J.P.M. Yang W. The academically engaged life of mastery-oriented students: Causal ordering among positive emotions, mastery-approach goals, and academic engagement. *Revista de Psicodidáctica*, 2021, 17, 17-26. [Link]
31. Fiorilli, C., De Stasio, S., Di Chiacchio, C., Pepe, A., & Salmela-Aro, K. School burnout, depressive symptoms and engagement: Their combined effect on student achievement. *International Journal of Educational Research*, 2017, 84, 1–12. [Link]
32. Guadagnoli E, Velicer WF. Relation of sample size to the stability of component patterns. *Psychol Bull*.1988, 103(2):265–75. [Link]
33. Parandian SH. Construct social self- competency questionnaire and its normalization of teenagers in Tehran city. [MSc. thesis]. Tehran: Allameh Tabatabai University; 2006. [Persian].
34. Abbasi M, Dargahi Sh, Pirani Z, Bonyadi F. The role of procrastination and motivational self-regulation in predicting students' academic achievement. *Iranian Journal of Medical Education*. 2016; 15 (23): 160-169. [Persian]. [Link]